

Ministerie van Financiën
T.a.v. **Persoonsgegevens**
Korte Voorhout 7
2500 EE 's-Gravenhage

Volgnummer: Z/24/017100-D068262

Eilandsraden van Bonaire en Sint-Eustatius
Bestuurscolleges van Bonaire, Sint-Eustatius en Saba
Kiescollege van Bonaire

Bonaire, Sint-Eustatius en Saba, 30 juli 2024

Betreft: gezamenlijke reactie van Bonaire, Sint-Eustatius & Saba op het voorontwerp
Belastingplan BES-eilanden 2025

Geachte **Persoonsgegevens**

Hierbij berichten wij u in verband met de bezwaren van de BES-Eilanden ten aanzien van
het Belastingplan BES 2025.

A. Inleiding

De ondertekenende (leden van) organen van de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, zijnde het Bestuurscollege van Saba, Het Bestuurscollege en de Eilandsraad van Statia, het Bestuurscollege, de Eilandsraad en het Kiescollege van Bonaire, hierna: de "gremia" stellen de geboden gelegenheid om te reageren op het voorontwerp van het Beastingplan BES eilanden 2025 op prijs. Het voorontwerp bevat naast technische wijzigingen namelijk ook beleidswijzigingen die een negatieve invloed zullen hebben op inwoners en bedrijven in Caribisch Nederland. De onderhavige reactie is toegespitst op de voorgenomen, belastingverhogende beleidswijzigingen.

De gremia hebben in algemene en bijzondere zin kwalitatieve en kwantitatieve bezwaren tegen de wijze waarop voornemens tot beleidswijzigingen in het fiscale stelsel van Caribisch Nederland tot stand zijn gekomen, alsmede de concrete invulling daarvan. Mede daarom maken zij zich ernstige zorgen over de gevolgen als de voorgenomen beleidswijzigingen zouden worden ingevoerd. Ook blijkt niet uit het voorontwerp welke voordelen voor de inwoners en bedrijven in de openbare lichamen worden bereikt.

Paragraaf B geeft een samenvatting van de standpunten van de gremia. In paragraaf C wordt nader stilgestaan bij de bezwaren in algemene zin en in paragraaf D bij de bezwaren tegen de individuele voorgenomen beleidswijzigingen. In paragraaf E worden gewenste maatregelen beschreven die in het voorontwerp ontbreken. In paragraaf F wordt tot slot aandacht gevraagd voor een kwestie die niet rechtstreeks met het Belastingplan BES eilanden 2025 te maken heeft, maar met verstekende gevolgen van de aanhoudende tekorten in de bemensing van de Bestuursdienst/Caribisch Nederland/Douane.

B. Samenvatting

De gremia van Bonaire, Sint Eustatius en Saba roepen de regering op om:

1. voornemens tot fiscale beleidswijzigingen voor Caribisch Nederland tot stand te laten komen vanuit de behoeften van de inwoners en bedrijven op basis van gedegen macro- en micro-economische gegevens, koopkrachtanalyses en doorrekeningen van het Centraal Plan Bureau (CPB) in de drie afzonderlijke openbare lichamen, zoals bij Europees-Nederlandse fiscale beleidswijzigingen te doen gebruikelijk is; en
2. de volgende voorgenoemen lastenverzwarende beleidswijzigingen geen deel te laten uitmaken van het Belastingplan BES eilanden 2025:

- a. *verhogen loon- en inkomstenbelasting op belastbare inkomens vanaf USD 50.000 van 30,4% naar 35,4% door verlaging instap tweede schijf van USD 322.769 naar USD 50.000*

redenen:

- ontbreken koopkrachtanalyse en onderbouwing inkomensgrens
- ontbreken flankerend inkomensbeleid voor kwetsbare doelgroepen

- b. *vervallen vrijstelling loonstamrechten en spaar- en voorzieningsfondsen voor werknemers*

reden:

- ontbreken analyse van de zeer beperkte sociale vangnetten na ontslag en voor onvoorziene situaties en, in vergelijking met Europees Nederland, algeheel beperkte pijlers van het pensioenstelsel

- c. *verhogen opbrengstbelasting en aanmerkelijkbelangtarief inkomstenbelasting van 5% naar 7½%*

redenen:

- ontbreken analyse van de beperkte vangnetten voor ondernemers voor onvoorziene situaties en pensioenopbouw
- treft ook kleine en middelgrote ondernemers met een B.V./N.V. die onder, op of iets boven de armoedegrens leven, inclusief kwetsbare doelgroepen die ondanks de verhoging van de belastingvrije som in 2024 per saldo reeds een netto-inkomensachteruitgang hebben geleden als gevolg van de verzwaring van het gebruikelijkloonregime in 2024

- d. *verhogen belastingheffing voor ondernemers op arbeid voor eigen B.V./N.V. waarvoor zij op grond van de geldende vergelijkingsmaatstaven slechts een bescheiden loon genieten beneden de normbedragen*

reden:

- juist kleine ondernemers met een B.V./N.V. die onder of rond de

armoedegrens leven worden hierdoor getroffen, terwijl deze kwetsbare doelgroepen ondanks de verhoging van de belastingvrije som in 2024 per saldo reeds een netto-inkomensachteruitgang hebben geleden als gevolg van de verzwaring van het gebruikelijkloonregime in 2024

- e. *afschaffen verrekening in inkomstenbelasting voor ondernemers met B.V./N.V. van eindafrekening opbrengstbelasting ook in legitieme situaties*

reden:

- overkill door onredelijke belastingheffing over, onder meer, kapitaal dat door ondernemers zelf is ingebracht of vermogen dat is opgebouwd voordat sprake was van belastingplicht in Caribisch Nederland

- f. *verhogen vastgoedbelasting voor hotels van 10% naar 11% als eerste stap in een reeks waardoor het hoteltarief uiteindelijk gelijk zal worden aan het reguliere tarief*

redenen:

- miskennen van de blijvende vastgoedintensieve aard van het hotelbedrijf in de functie van de vastgoedbelasting als een forfaitaire heffing ter vervanging van een traditionele winstbelasting
- miskennen van het verschil in de ontwikkeling van de toerismesector tussen Sint Eustatius en Saba enerzijds en Bonaire anderzijds

- g. *zonder overgangsrecht verkorten investeringsfaciliteit vastgoedbelasting van tien tot vijf jaar*

reden:

- terugwerkende kracht naar lopende investeringsprojecten

3. de volgende beleidsmaatregelen op te nemen in het Belastingplan BES eilanden 2025 teneinde het zelfredzaam vermogen van de openbare lichamen te versterken:

- a. verlaging kosten levensonderhoud en zakendoen door transport- en verzekeringskosten buiten grondslag algemene bestedingsbelasting bij invoer te laten
- b. gelijkelijk toekennen faciliteiten aan lokale toeleveranciers agrarische sector
- c. terugdraaien verhoging in 2024 van algemene bestedingsbelasting voor bestelauto's

4. gepaste aandacht te schenken aan de tekorten in de menskracht bij het vaststellen van de begroting van de kosten van de Belastingdienst/Caribisch Nederland/Douane

C. Algemene bezwaren tegen totstandkoming lastenverzwarende beleidsmaatregelen

Het is de gremia reeds bij het Belastingplan BES eilanden 2024 opgevallen dat lastenverzwarende, fiscale beleidsmaatregelen niet zijn onderbouwd vanuit de behoeften van de inwoners en bedrijven in Caribisch Nederland en evenmin steunen op een degelijke data-analyse en CPB-doorrekeningen. In het voorontwerp van het Belastingplan BES eilanden 2025 is dat helaas niet anders.

Waar in de belastingplannen voor Europees Nederland en ook in de politieke debatten in de Tweede en Eerste Kamer uitvoerig aandacht wordt besteed aan koopkrachteffecten en doelgroepen, lijkt er voor Caribisch Nederland beleid vanuit de losse pols te worden gemaakt. De gremia begrijpen weliswaar dat de omvang van de bevolking in Caribisch Nederland ten opzichte van Europees Nederland van een geheel andere orde is en dat niet alles tot in hetzelfde detailniveau doorgerekend kan worden, maar zijn verbaasd dat dit klaarblijkelijk in het geheel achterwege blijft voor Caribisch Nederland bij de totstandkoming van belastingverhogende maatregelen. Het gevolg hiervan is bijvoorbeeld dat maatregelen die op zichzelf wenselijk kunnen zijn ongewenste effecten kunnen hebben op huishoudens die moeite hebben om rond te komen, zonder dat die effecten vooraf inzichtelijk worden gemaakt en zonder dat er een systeem fungeert waarbinnen zo nodig flankerend beleid kan worden toegepast. In Europees Nederland zou dit onbestaanbaar zijn.

Voor Caribisch Nederland is bij de staatkundige herziening van 10 oktober 2010 een eenvoudig belastingstelsel ontworpen, met nadruk op een brede en robuuste grondslag. Een fijnmazig systeem waarmee via het belastingstelsel inkomenspolitiek kan worden bedreven ontbreekt. Voor zover bekend vindt er ook geen systematische data-analyse van koopkrachteffecten en inkomensposities van doelgroepen en doorrekeningen van het CPB plaats ter ondersteuning van het proces van fiscaal beleid maken voor Caribisch Nederland. Dat hoeft op zichzelf geen probleem te vormen zolang sprake is van stabiele regelgeving en fiscale rust, maar zodra er wel aan knoppen wordt gedraaid wordt dit problematisch.

Als er belastingverhogende maatregelen worden overwogen dient een gedegen analyse plaats te vinden vanuit de behoeften van de inwoners en bedrijven in Caribisch Nederland en de verwachte effecten op de koopkracht en de kosten van zaken doen, zowel op doelgroepenniveau als op geaggregeerd niveau voor de afzonderlijke eilandeconomieën als geheel. Daarbij dient ook oog te zijn voor de situatie in de afzonderlijke openbare lichamen, die onderling qua grootte en aard van de economie sterke verschillen vertonen. Dit vereist de opbouw van een geschikt systeem van gerichte dataverzameling en -analyse én mogelijkheden om kwetsbare doelgroepen te ontzien en ongewenste economische effecten te vermijden alsook afstemming op beleid van andere ministeries, vóórdat er aan de knoppen wordt gedraaid. Voor de macro-economische impact op de afzonderlijke economieën als geheel is het bovendien nodig om inzicht te hebben in de belasting- en premieopbrengsten per openbaar lichaam, mede inachtnemend dat er verschillen in grondslagen en tarieven zijn tussen de Bovenwindse eilanden en Bonaire, zoals in de accijnzen en algemene bestedingsbelasting. Een gespecificeerd overzicht van belasting- en premieopbrengsten is onmisbaar om de noodzaak van een aanpassing of verhoging te

kunnen onderschrijven. Dit is geen nieuw punt, want diverse verzoeken om hierin inzicht te verkrijgen zijn door gremia reeds eerder gedaan, maar hebben tot nu toe niets opgeleverd.

De economieën van de openbare lichamen verschillen qua aard en omvang sterk ten opzichte van elkaar. Zo is grootschalig toerisme afwezig in Saba en Sint Eustatius. Dit noopt ertoe om fiscaal beleid te laten steunen op analyses en berekeningen betreffende de afzonderlijke eilandeconomieën, niet slechts die van Bonaire.

Ook dient in politieke besluitvorming te worden vastgesteld wat per openbaar lichaam en per doelgroep de armoedegrenzen zijn waarbeneden burgers en bedrijven onder geen beding met lastenverzwaringen mogen worden geconfronteerd en juist inkomensverhogende maatregelen moeten krijgen (huishoudens met lage inkomens) en wat de grenzen zijn waarbinnen de koopkracht ten minste moet worden behouden (middeninkomens), met aandacht voor mogelijke uitschieters wegens bijzondere samenstellingen of situaties in huishoudens.

Een illustratie van het type problemen dat kan ontstaan als in deze context toch zonder de vereiste zorgvuldigheid belastingverhogende maatregelen worden doorgevoerd blijkt uit bijlage 1 bij de brief van de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer van 3 april 2024 met kenmerk 2024-0000215957. De in die tabel doorgerekende scenario's voor kleine en middelgrote ondernemers met een B.V./N.V. laten een netto-inkomensmutatie van -0,2% tot maar liefst -4,9% zien als gevolg van de verzwaring van de gebruikelijloonregeling in het Belastingplan BES eilanden 2024. De keerzijde voor die ondernemers van de effecten van de verhoging van de minimumlonen in 2024, is daar nog niet eens in meegenomen en in het voorontwerp van het Belastingplan BES eilanden 2025 wordt juist die groep opnieuw door twee maatregelen geraakt en daardoor indirect ook de werknemers en hun gezinnen, waarover meer in paragraaf C.

De inwoners en bedrijven in Caribisch Nederland hebben gelijkwaardig recht op een zorgvuldig proces van fiscaalbeleidsvorming net als de inwoners en bedrijven in Europees Nederland. Daar waar dit door het nog ontbreken van een geschikt systeem van dataverzameling en -analyse tijdelijk, dan wel door de kleine omvang van de jurisdictie blijvend niet in dezelfde mate mogelijk is als voor Europees Nederland, dient dit te worden opgevangen door terughoudendheid bij het invoeren van belastingverhogende maatregelen en het bewaren van stabiliteit en rust binnen het fiscale stelsel voor Caribisch Nederland zoals dat in de periode tot en met 2023 het geval is geweest.

Een extra argument voor terughoudendheid met lastenverzwaringen is dat door de geringe omvang en de perifere ligging van de openbare lichamen sprake is van een blijvend kwetsbare eilandeconomieën. Kleine verschuivingen kunnen vergaande en schrijnende gevolgen hebben. Daardoor is uiterste voorzichtigheid is geboden met belastingverhogende maatregelen.

D. Bezwaren tegen concreet voorgenomen lastenverzwarende beleidsmaatregelen

- a. artikel II, onderdeel I (artikel 24a Wet inkomstenbelasting BES)
verhogen loon- en inkomstenbelasting op belastbare inkomens vanaf USD 50.000 van 30,4% naar 35,4% door verlaging instap tweede schijf van USD 322.769 naar USD 50.000

In het ontwerp van de memorie van toelichting wordt het draagkrachtbeginsel en een compensatie van de budgettaire derving van de gestegen belastingvrije som genoemd. Deze redenen bieden onvoldoende onderbouwing voor deze maatregel.

Een koopkrachtanalyse en een onderbouwing van de voorgestelde grens van USD 50.000 ontbreekt namelijk compleet. Er wordt geheel geen aandacht besteed aan de vraag of belastbare inkomens vanaf USD 50.000 voldoende draagkracht hebben om een belastingverhoging te verduren zonder in de knel te komen en wat er, zo nodig, voor kwetsbare doelgroepen wordt gedaan. Rekeninghoudend met een belastingvrije som van USD 20.424 komt een belastbaar inkomen van USD 50.000 overeen met een bruto-jaarinkomen van USD 70.424, een belastingheffing van USD 15.114 en dus een netto-jaarinkomen van USD 55.310 ofwel USD 4.609 per maand. Dat is een bedrag dat niet ver ligt van USD 4.308, een minimumvoorbeeldbegroting in 2023 voor een huishouden in Sint Eustatius bestaande uit een echtpaar en twee kinderen op pagina 50 van het Nibud-rapport van oktober 2023 dat in opdracht van de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland is samengesteld. Daar gaat het om een absoluut sociaal minimum voor een menswaardig bestaan. Moet een inkomen dat daar iets boven ligt ineens als een sterke schouder worden beschouwd die een zwaardere last moet dragen? De bedragen liggen dermate dicht bij elkaar dat het gevaarlijk is om deze maatregel zonder goed voorafgaand onderzoek door te voeren. Stel dat sprake is van een gezin met drie of vier kinderen met één werkende ouder en een bruto-jaarinkomen van bijvoorbeeld USD 80.000. Komen die nu wel rond? Uiteraard is ook nog sprake van kinderbijslag, maar die dekt vanzelfsprekend niet alle kosten van een kind.

Een eenpersoonshuishouden met een inkomen van USD 80.000 is weer van een andere orde, maar de voorgenomen wijziging van de instap van het 35,4%-tarief werkt rigoureuus en voor sommige doelgroepen waarschijnlijk ongewenst nadelig. Deze bedragen dienen ook met de bril van de hoge kosten van levensonderhoud in de openbare lichamen te worden bekeken, en niet vanuit de Europees-Nederlandse optiek waar in veel meer mate sociale en publieke voorzieningen zijn waar op kan worden teruggevallen en de kosten van levensonderhoud aanzienlijk lager zijn. Er is dus niet alleen geen inzicht in de koopkrachteffecten van de voorgenomen belastingverhoging voor middeninkomens, maar ook geen fijnmazig stelsel voor flankerend inkomensbeleid voor doelgroepen. Zonder flankerend fiscaal beleid blijft het dwellen met de kraan open voor wat betreft armoedebestrijding.

Wat betreft de budgettaire derving wegens de verhoging van de belastingvrije som in 2023 en 2024 zij opgemerkt dat in het amendement-Grinwis & Van Weyenberg (36 419, nr. 9) op het Belastingplan BES eilanden 2024 is gewezen op dekking in het

overschot in het inkomstenkader dat is ontstaan door een aantal amendementen met overdekking. In het ontwerp van de memorie van toelichting bij het Belastingplan BES eilanden 2025 wordt die dekking niet genoemd. De bedoeling van voornoemd amendement was vanwege het gekozen instrument van het verhogen van de belastingvrije som duidelijk om een koopkrachtversterking te bieden, niet alleen voor de laagste inkomens, maar ook voor de middeninkomens. Los van het feit dat om de voormelde redenen niet kan worden bepaald of een belastbaar inkomen van USD 50.000 inderdaad een middeninkomen betreft, is de voorgenomen belastingverhoging in het Belastingplan BES eilanden 2025 kennelijk gericht op de middeninkomens. Hiermee zouden de effecten van het amendement-Grinwis & Van Weyenberg weer worden teruggenomen voor de middeninkomens, hetgeen indruist tegen de bedoeling van die motie. Vanwege de hoge kosten van levensonderhoud - versterkt door opeenvolgende geopolitieke invloeden zoals de Venezuela-crisis, de COVID-19-pandemie en de Oekraïne-oorlog - zijn niet alleen de lagere inkomens, maar ook de middeninkomens kwetsbaar.

Ten slotte is een vlaktaks het uitdrukkelijk gekozen uitgangspunt van de tariefstructuur van de loon- en inkomstenbelasting sinds de introductie van het belastingstelsel van Caribisch Nederland, waarbij er slechts een toptarief is gekomen voor zeer hoge inkomens. In de tekst van het voorontwerp van de memorie van toelichting wordt de werkelijkheid omgedraaid alsof het de bedoeling was geweest dat grote groepen onder het toptarief zouden komen te vallen en dat aan die bedoeling door inflatiecorrectie niet meer wordt voldaan. Er geldt nu een simpele loonbelasting met één tarief - behoudens het anoniementarief - maar door de instap naar het toptarief in de inkomstenbelasting te verlagen zou er in de loonbelasting ook met twee tarieven moeten worden gewerkt en wordt bijvoorbeeld de nieuw voorgestelde eindheffingsmogelijkheid in de loonheffing ook direct al weer uitgebreider en ingewikkelder met een schattingsregel die anders niet nodig was geweest. Op deze manier zal in de loop van de tijd steeds meer afstand worden gedaan van het idee van een eenvoudig stelsel met een robuuste grondslag en weinig uitvoeringskosten dat past bij een kleine jurisdictie zoals Caribisch Nederland, naar een ingewikkeld belastingstelsel met meer uitvoeringskosten dat niet past bij Caribisch Nederland. Dat vinden de gremia onwenselijk en tegen de gemaakte afspraken ten tijde van de staatkundige herziening in.

- b. artikel II, onderdeel D (artikel 9 Wet inkomstenbelasting BES), artikel II, onderdeel F (artikel 11 Wet inkomstenbelasting BES) en artikel III, onderdeel D (artikel 6 Wet loonbelasting BES)
vervallen vrijstelling loonstamrechten en spaar- en voorzieningsfondsen voor werknemers

In het ontwerp van de memorie van toelichting wordt geen aandacht besteed aan de beperkte sociale vangnetten voor werknemers voor ontslag en andere onvoorziene situaties in Caribisch Nederland. Niet alleen publieke voorzieningen zijn zeer schaars, maar ook mogelijkheden om particulier bij te verzekeren zijn in veel

gevallen vrijwel non-existent.

De gremia zijn tegen een afschaffing van deze faciliteiten zonder degelijke analyse in de Caribisch-Nederlandse context. Wat betreft de spaar- en voorzieningsfondsen zou moeten worden onderzocht of een uitbreiding van de fiscale stimulans die van de regeling uitgaat niet beter op zijn plaats zou moeten zijn, zolang publieke en private alternatieven te wensen overlaten.

c. artikel I, onderdeel C (artikel 5.5 Belastingwet BES) en artikel II, onderdeel J (artikel 24b Wet inkomstenbelasting BES)

verhogen opbrengstbelasting en aanmerkelijkbelangtarief inkomstenbelasting van 5% naar 7½%

In het voorontwerp van de memorie van toelichting wordt bij de verhoging van de opbrengstbelasting worden als redenen voor deze verhoging vermeld dat het tarief van 5% als internationaal laag wordt beschouwd en dat de Wet minimumbelasting 2024 is ingevoerd. Hierbij wordt miskend dat bij de introductie van het fiscale stelsel juist voor zo'n tarief is gekozen, omdat dit in de nabije Caribische context met allerhande eilandstaten zonder winstbelasting helemaal geen lage belastingdruk betreft en er met de combinatie met vastgoedbelasting wel degelijk een robuuste vervanging van de traditionele winstbelasting is. De invoering van de Wet minimumbelasting 2024 heeft bovendien niets te maken met de opbrengstbelasting en het aanmerkelijkbelangtarief in de inkomstenbelasting, omdat die alleen relevant is voor multinationals met een jaaromzet van EUR 750.000.000.

Ook wordt in het voorontwerp ten onrechte geen analyse van de zeer beperkte vangnetten voor ondernemers voor onvoorziene situaties zoals arbeidsongeschiktheid en pensioenopbouw gegeven. Een arbeidsongeschiktheidsverzekering is voor ondernemers zo goed als onbereikbaar en ook reguliere bedrijfsaansprakelijkheidsverzekeringen zijn een schaars en kostbaar goed. Een sociaal vangnet voor arbeidsongeschiktheid is volledig afwezig voor ondernemers en de mogelijkheden voor pensioenopbouw zijn ook beperkt. Er moeten dus in veel grotere mate dan in bijvoorbeeld Europees Nederland potjes uit overwinst worden opgespaard door ondernemers.

Wegens de reeds geldende bezittingentoets voor vestigingsplaatsbeschikkingen die werkmaatschappijen nodig hebben voor een fiscale vestiging in Caribisch Nederland (in plaats van Europees Nederland) in combinatie met de aanscherping van de regeling voor holdings per 1 januari 2024 zijn de mogelijkheden voor ondernemers met een B.V./N.V. om binnen de eigen onderneming noodzakelijke potjes aan te leggen bovendien al behoorlijk beperkt. Daardoor is de enige manier die nog resteert om met de uitgekeerde overwinst in privé te sparen voor onvoorziene situaties en de oude dag. Het verhogen van de opbrengstbelasting en aanmerkelijkbelang grijpt hier rechtstreeks op in. Door deze aspecten gaat een vergelijking tussen een ondernemer en een 'echte' werknemer niet op, en bovendien nog minder dan in Europees

Nederland.

In het voorontwerp van de memorie van toelichting op de verhoging van het corresponderende aanmerkelijkbelangtarief in de inkomstenbelasting wordt het globaal evenwicht tussen ondernemers met een eenmanszaak of personenvennootschap en ondernemers met een B.V./N.V. aangehaald als reden om het tarief te verhogen. Er is veel voor te zeggen om dit evenwicht te bereiken, maar het verhogen van de lasten voor ondernemers met een B.V./N.V. is niet de enige manier. Dit zou ook kunnen door een MKB-vrijstelling voor ondernemers met een eenmanszaak of personenvennootschap in de inkomstenbelasting te introduceren, zoals een aantal jaar geleden ook in Europees Nederland is gedaan.

Door de voorgestelde verhoging van het opbrengstbelasting- en aanmerkelijkbelangtarief dreigen kleine en middelgrote ondernemers met een B.V./N.V. te worden getroffen die onder, op of iets boven de armoedegrens leven. Ook de kwetsbare doelgroepen die ondanks de verhoging van de belastingvrije som in 2024 per saldo reeds een netto-inkomensachteruitgang hebben geleden als gevolg van de verzwaring van het gebruikelijkloonregime in 2024 zouden hierdoor opnieuw worden geraakt. Zie de eerder genoemde bijlage 1 bij de brief van de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer van 3 april 2024 met kenmerk 2024-0000215957. De gremia keren zich overigens tegen de gedachte die tussen de regels van die Kamerbrief doorklinkt dat als er twee mensen zijn - de ene ondernemer en de andere een 'echte' werknemer - die onder de armoedegrens leven, dat de ene - de ondernemer - die iets minder ver onder de armoedegrens leeft dan de andere - de 'echte' werknemer - niet moet klagen wanneer die ondernemer te maken krijgt met een netto-inkomensachteruitgang. Beleid van een goede overheid dient er in zo'n situatie op gericht te zijn om beide personen erop vooruit te laten gaan, zodat beiden niet meer onder de armoedegrens leven. De ene hoeft daarbij weliswaar minder te worden geholpen dan de andere, maar dat neemt niet weg dat beiden hulp nodig hebben en een belastingverhogende maatregel - ook met 'slechts' 2,5% - voor eender welk van hen niet op zijn plaats is.

Als het tarief dan in de toekomst toch omhoog zou moeten, zou dit op verschillende manieren kunnen worden opgelost. Een denkbaar scenario is om onderscheid te maken tussen hoge en lage winstuitkeringen, naar analogie van box 2 in de Europees-Nederlandse inkomstenbelasting die sinds kort een tarieftabel heeft. Echter, zonder gedegen data-analyse en koopkrachteffecten per eiland per doelgroep in samenhang met ander beleid zoals de toegenomen kosten voor ondernemers wegens de verhoging van de minimumlonen, is niet vast te stellen wat de instap van een toptarief voor de aanmerkelijkbelangheffing zou moeten zijn binnen de genoemde context van beperkte vangnetten voor onvoorziene situaties en pensioenopbouw. Kortom, het zomaar verhogen van het opbrengst- en aanmerkelijkbelangtarief is geen doordachte maatregel en hoort niet het Belastingplan BES eilanden 2025 thuis.

Het verbaast de gremia ook dat niet eerst wordt gekeken naar mogelijkheden om de grondslag van de opbrengstbelasting te verbreden voordat ondernemers die reeds onder de heffing vallen met een verhoging worden geconfronteerd. Zo hoeft een filiaal in Caribisch Nederland van een buiten Caribisch Nederland gevestigde B.V./N.V. geen enkele belasting in te houden voor de Belastingdienst/Caribisch Nederland als het filiaal winst overmaakt naar het buitenlandse hoofdkantoor van waaruit leiding wordt gegeven aan de vennootschap. Dit betreft discriminatie van lokale B.V.'s/N.V.'s ten opzichte van filialen van B.V.'s/N.V.'s die vanuit het buitenland worden aangestuurd.

- d. artikel III, onderdeel F (artikel 6d [nieuw] Wet loonbelasting BES)
verhogen belastingheffing voor ondernemers op arbeid voor eigen B.V./N.V. waarvoor zij op grond van de geldende vergelijkingsmaatstaven slechts een bescheiden loon genieten beneden de normbedragen

Uit de reeds meermalen eerder genoemde bijlage 1 bij de brief van de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer van 3 april 2024 met kenmerk 2024-0000215957 blijkt dat een hoger gebruikelijk loon voor ondernemers met een B.V./N.V. leidt tot een netto-inkomensachteruitgang. Met het voornemen om het gebruikelijk loon voor ondernemers die volgens de wettelijke vergelijkingsmaatstaf van de meest vergelijkbare dienstbetrekking onder de normbedragen uitkomen, te verhogen van 90% van het vergelijkingsloon naar 100% van het vergelijkingsloon, wordt vrijwel uitsluitend die groep geraakt die reeds met die netto-inkomensachteruitgang te kampen heeft. De effecten op de bedrijfskosten van die ondernemers van de verhoging van het minimumloon voor werknemers zijn daar nog niet eens in meegenomen.

Ook wat betreft de verhoging van het gebruikelijk loon keren de gremia zich tegen de gedachte die tussen de regels van de Kamerbrief van 3 april 2024 doorklinkt dat als er twee mensen zijn - de ene ondernemer en de andere een 'echte' werknemer - die onder de armoedegrens leven, dat de ene - de ondernemer - die iets minder ver onder de armoedegrens leeft dan de andere - de 'echte' werknemer niet moet klagen wanneer die ondernemer te maken krijgt met een netto-inkomensachteruitgang.

Bovendien speelt ook hier het gebrek aan een degelijke data-analyse en koopkrachtonderzoek, waardoor onder meer niet eens duidelijk is om hoeveel gezinnen het hier gaat. Kortom, een verdere aanscherping van de regels ter bepaling van het gebruikelijk loon behoort niet aan de orde te zijn in het Belastingplan BES eilanden 2025.

- e. artikel II, onderdeel L (artikel 41a, onderdeel b Wet inkomstenbelasting BES)
afschaffen verrekening in inkomstenbelasting voor ondernemers met B.V./N.V. van eindafrekening opbrengstbelasting ook in legitieme situaties

Het voornemen om de eindafrekening opbrengstbelasting in geen geval meer voor

verrekening in aanmerking te laten komen in de inkomstenbelasting, dreigt overkill op te leveren in legitieme situaties. Twee voorbeelden kunnen dit verduidelijken:

1) een oudere, lokale ondernemer met een B.V./N.V. die zijn bedrijf verkoopt aan zijn twee trouwste werknemers - middels een activa-passivatransactie in plaats van een aandelentransactie en een soepele betalingsregeling voor de koopsom om de jongere generatie een kans te geven - en zijn B.V./N.V. moet aanhouden voor de afbetalingsregeling en als voortbestaande contractspartij conform de overnameovereenkomst, krijgt te maken met een eindafrekening opbrengstbelasting over een fictieve uitdeling die niet is te verrekenen in de inkomstenbelasting omdat hij niet aan de strikte voorwaarden van de bezittingentoets voor de vestigingsplaatsbeschikking voldoet. In de jaren dat de lening wordt terugbetaald en aan privé wordt uitgekeerd, moet deze lokale ondernemer die als persoon en met zijn bedrijf niet direct iets met Europees Nederland te maken heeft, over hetzelfde vermogen nogmaals dividendbelasting betalen naar het Europees-Nederlandse tarief van 15%

2) een ondernemer - die tien jaar geleden in Caribisch Nederland is komen wonen met een bestaande B.V./N.V. en netjes aan de voorwaarden voor volwaardige fiscale vestiging van de bedrijven in Caribisch Nederland heeft voldaan en hier werkgelegenheid heeft gebracht - verhuist vanwege bijvoorbeeld familieredenen uit Caribisch Nederland en neemt zijn B.V./N.V. mee. In zo'n geval is een eindafrekening in de opbrengstbelasting logisch, maar door de verrekenmogelijkheid in de inkomstenbelasting te schrappen, zou die ondernemer effectief belasting gaan betalen over de reserves die hij reeds vóór zijn immigratie heeft opgebouwd en die hoogstwaarschijnlijk ook elders waren belast.

De voorgestelde beperking van de verrekening van de opbrengstbelasting is te kort door de bocht en druist in tegen het principe dat de verrekenmogelijkheid in de inkomstenbelasting de scherpe en oneerlijke kantjes afhaalt van een eenvoudig te heffen bronbelasting zoals de opbrengstbelasting.

f. artikel I, onderdeel B (artikel 4.9 Belastingwet BES)

verhogen vastgoedbelasting voor hotels van 10% naar 11% als eerste stap in een reeks waardoor het hoteltarief uiteindelijk gelijk zal worden aan het reguliere tarief

In de concept-memorie van toelichting wordt melding gemaakt van het vastgoedintensieve karakter van de hotelsector vanwege de omvang en ligging van de onroerende zaken als reden voor de invoering destijds van het verlaagde tarief voor hotels. Ook wordt betoogd dat het toerisme in Caribisch Nederland de afgelopen tien jaar fors is toegenomen en juist deze sector succesvol is gebleken. Daardoor wordt voorgenomen om het hoteltarief stapsgewijs af te bouwen, zodat hotels hetzelfde gaan betalen als andere ondernemingen met vastgoed.

Aan het vastgoedintensieve karakter van de hotelsector is niets gewijzigd sinds de

introductie van het hoteltarief. In acht nemend dat de vastgoedbelasting mede het karakter heeft van een forfaitaire belasting ter vervanging van een traditionele winstbelasting, is een speciaal hoteltarief onveranderd te rechtvaardigen. Als de vastgoedbelasting wordt afgezet tegen de gerealiseerde resultaten in de hotelbranche als ware het een soort winstbelasting, rollen daar astronomische winstbelastingpercentages uit. Ook blijft vastgoedbelasting verschuldigd in jaren waarin verlies wordt gemaakt en is er geen middelingsregeling mogelijk, waardoor deze juist in moeilijke tijden meer pijn kan doen dan een traditionele winstbelasting.

Daarnaast is de stelling dat het toerisme in Caribisch Nederland fors is toegenomen onjuist als het om Saba en Sint Eustatius gaat. In de concept-memorie van toelichting worden weliswaar de woorden 'vooral op Bonaire' genoemd bij de beschreven forse toename van het toerisme, maar daarmee wordt gesuggereerd dat Saba en Sint Eustatius toch ook een significante toename hebben gekend. Het is niet duidelijk waar deze suggestie op is gebaseerd. Volgens het CBS ligt het inkomend toerisme per vliegtuig in Saba en Sint Eustatius al jaren onder de niveaus van de jaren '10. Zie de tabel.

Caribisch NL inkomend toerisme per vliegtuig

tabel: inkomend toerisme per vliegtuig 2012-2023 Sint Eustatius en Saba (gegevens CBS bijgewerkt op 17 mei 2024)

Verder wordt voor wat betreft Bonaire ten onrechte geen acht geslagen op de achterblijvende hotelkamerprijzen ten opzichte van de rest van de regio. Zie de publicatie van Bonaire.nu op <https://bonaire.nu/2024/07/13/bonaire-relatief-goedkoop-met-hotelovernachtingen/>. Het is aannemelijk dat die de rentabiliteit van de hotelsector in Bonaire onder druk zetten. Dat het toerisme in Bonaire in zijn totaliteit is toegenomen, wil nog niet zeggen dat het rendement op hotelvastgoed

daarmee een gelijke tred heeft gehouden. Het tegendeel lijkt momenteel juist het geval.

Zonder een degelijke analyse waarin de vastgoedbelasting tegen de exploitatieresultaten wordt afgezet, is het voornemen om het hoteltarief in stapjes af te schaffen ondoordacht en dient die uit het Belastingplan BES eilanden 2025 te worden verwijderd.

- g. artikel I, onderdeel A (artikel 4.8 Belastingwet BES)
zonder overgangsrecht verkorten investeringsfaciliteit vastgoedbelasting van tien tot vijf jaar

Weliswaar is het voornemen om de verkorting slechts te laten werken voor beschikkingen vanaf 1 januari 2025, maar daarmee worden toch ook lopende projecten getroffen. Immers, een aanvraag voor investeringen die in 2024 zijn gedaan, pleegt pas in 2025 te worden ingediend en komt daarmee ook onder de nieuwe regels te gelden. Ook is frequent sprake van reeds in gang gezette projecten die over een kalenderjaargrens heen lopen, waarbij sprake is van onomkeerbare handelingen als gevolg van investeringsbeslissingen op basis van de huidige regeling.

De gremia geven de regering in overweging om door middel van een specifieke inwerkingtredingsbepaling de verkorting van de investeringsfaciliteit niet eerder te laten ingaan dan op investeringen na 1 januari 2026.

E. Gewenste, maar nog ontbrekende beleidsmaatregelen

- a. *verlaging kosten levensonderhoud en zakendoen door transport- en verzekeringskosten buiten grondslag algemene bestedingsbelasting bij invoer te laten*

De hoge kosten van levensonderhoud en zakendoen zijn een groot probleem in Caribisch Nederland, zowel in het kader van de armoedebestrijding als in het kader van economische groei en het vergroten van het weerstandsvermogen van de eilandelijke economieën. De invoerrechten zijn strikt genomen reeds nihil, maar feitelijk niet, omdat er algemene bestedingsbelasting bij invoer wordt geheven.

Transportkosten van te importeren goederen naar Caribisch Nederland zijn zeer hoog, niet alleen in vergelijking met de relatief lage transportkosten naar Europees Nederland dat in diverse opzichten als internationale transporthubs fungeert, maar ook in vergelijking met de transportkosten van wereldwijde importen naar de buureilanden Curaçao en Sint Maarten. Doordat deze deel uitmaken van de grondslag van de heffing van algemene bestedingsbelasting bij invoer, wordt dit effect nog eens versterkt.

De gremia zouden het verstandig vinden als de transport- en verzekeringskosten buiten de heffingsgrondslag van de algemene bestedingsbelasting bij invoer worden gehouden vanaf 1 januari 2025.

b. gelijkelijk toekennen faciliteiten aan lokale toeleveranciers agrarische sector

Artikel 3.72, eerste lid, onderdeel a en b van de Douane- en Accijnswet bevat een faciliteit om benodigdheden voor de agrarische sector zonder heffing van algemene bestedingsbelasting te importeren naar Caribisch Nederland. Wanneer echter bijvoorbeeld een hekwerk wordt geproduceerd door een lokale toeleverancier, dient die producent gewoon algemene bestedingsbelasting te berekenen: 8% indien het Bonaire betreft en 6% indien het Saba of Sint Eustatius betreft.

Het is wenselijk om gelijke voorzieningen te treffen voor lokale toeleveranciers van de agrarische sector, niet alleen om de kosten van de agrarische sector te drukken maar ook omdat de nabijheid van een goed werkend stelsel van lokale toeleveranciers die zijn ingespeeld op de lokale situatie belangrijke voordelen biedt voor agrarische bedrijven ten opzichte van afhankelijkheid van buitenlandse toeleveranciers.

c. terugdraaien verhoging in 2024 van algemene bestedingsbelasting voor bestelauto's

Door het Belastingplan BES eilanden 2024 is het tarief algemene bestedingsbelasting op de invoer van bestelauto's verhoogd van 8% naar 25% in Bonaire en van 6% naar 10% tot 30% in Saba en Sint Eustatius. Dit heeft de kosten van zaken doen in Caribisch Nederland voor de agrarische sector en andere sectoren, die reeds zeer hoog waren, verder verhoogd. Het is wenselijk dat deze verhoging wordt teruggedraaid.

d. verlaging werkgeverslasten voor MKB-ondernemers

De kosten van zakendoen is een aanhoudende en toenemende uitdagingen voor MKB-ondernemingen. De verhoging van het minimumloon, hoewel belangrijk en noodzakelijk, leidt ook tot hogere kosten. Omdat deze loonsverhogingen doorwerken naar het gehele salarishuis, is de compenserende verlaging van de werkgeverslasten van 13,4% naar 11,9% te beperkt om de loonsverhoging kostenneutraal voor de werkgevers te laten verlopen. Een premievrije som conform de systematiek van de belastingvrije som of een andere oplossing is welkom om te voorkomen dat het MKB al te zeer in het nauw komt.

e. versimpelde aangifte voor algemene bestedingsbelasting bij invoer Bovenwinden

Vanwege de microschaal van de eilandeconomieën van Sint Eustatius en Saba is niet alleen vrijwel elke ondernemer, maar ook elk huishouden een importeur. Bovendien bestaan de importen uit relatief veel artikelen met, per artikel, kleine hoeveelheden. Het aangiftesysteem ASYCUDA is complex en meer geschikt voor importen zoals die wereldwijd gebruikelijk zijn met relatief weinig artikelen en, per

artikel, grote hoeveelheden. Huishoudens en bedrijven in Sint Eustatius en Saba zijn nu afhankelijk van de diensten van tussenpersonen, hetgeen de kosten van zakendoen en levensonderhoud verhoogt. Een onderzoek naar het introduceren in Sint Eustatius en Saba van een vereenvoudigde wijze van aangifte ten invoer kan een belangrijke stap zijn in het verhelpen van deze administratieve lasten.

F. Tekorten in menskracht bij Belastingdienst/Caribisch Nederland/Douane

Alhoewel het geen onderdeel is van het Belastingplan BES eilanden 2025, vragen de gremia aandacht voor de kwantitatieve en kwalitatieve tekorten in de bemensing van de Belastingdienst/Caribisch Nederland/Douane. Dit leidt tot ongewenste en verstreckende negatieve effecten, zoals:

- verminderd toezicht op binnengebrachte goederen, met als gevolg het makkelijker kunnen binnenbrengen van verboden wapens en drugs; en
- bij gebrek aan douaniers in de havens niet kunnen aanmeren van veerdiensten

De gremia roepen de regering op om bij het vaststellen van de begroting voor de uitvoeringsorganisatie van de Belastingdienst/Caribisch Nederland/Douane passende aandacht aan deze problematiek te besteden.

Mocht u vragen hebben dan vernemen wij graag van u:

